

**WSPOMNIENIE O DOKTORZE
BOLESŁAWIE BRZYSKIM (1931–2000)
W DZIESIĄTĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI**

**A remembrance of dr. Bolesław Brzyski
(1931–2000)**

Bolesław Brzyski urodził się 9 października 1931 roku w leżącej na Wschodnim Roztoczu miejscowości Lipsko koło Narola (dawniej województwo przemyskie, obecnie powiat lubaczowski, województwo podkarpackie). Do szkoły podstawowej uczęszczał w Narolu. W lipcu 1944 roku wojska niemieckie opuściły leżący kilkanaście kilometrów od Narola Tomaszów Lubelski i już na początku września rozpoczęło przerwana przez wojnę działalność Gimnazjum i Liceum im. Bartosza Głowackiego (naukę wznowiono w przedwojennym systemie 4-letniego gimnazjum i 2-letniego liceum). B. Brzyski uczęszczał do niego w latach 1944–1950 (profil humanistyczny). Po jego ukończeniu i zdaniu matury w 1950 roku odbył w roku szkolnym 1950/51 jednoroczną praktykę jako nauczyciel w siedmioklasowej szkole w Łówczy, miejscowości położonej między Narolem a Lubaczowem. Warunki pracy były tam bardzo trudne, szkołę zaczęto tworzyć od podstaw w 1948 roku po zniszczeniach wojennych oraz powojennych, dokonanych w 1946 roku przez bandy UPA. Dalsza część życia B. Brzyskiego była związana z Krakowem. W 1951 roku rozpoczął studia na utworzonym

w tym właśnie roku Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ukończył je w 1956 roku uzyskując stopień magistra. Pracę maderską napisał pod kierunkiem prof. Władysława Szafera, nosiła ona tytuł „Rozmieszczenie i ochrona kresowych stanowisk buka i jodły na Roztoczu i w terenach sąsiednich”. Przygotowywał ją w latach 1955–1956. Uwzględnił w niej dane z 63 stanowisk buka i 31 stanowisk jodły. Praca została opublikowana w 1959 roku w *Ochronie Przyrody*.

Po ukończeniu studiów został zatrudniony w 1956 roku jako pracownik naukowo-techniczny w nowo utworzonym Instytucie Botaniki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, gdzie pracował pod kierunkiem doc. Jana Kornasia jako młodszy asystent w Pracowni Flory Polskiej, Socjologii i Geografii Roślin IB PAN, z której w latach późniejszych powstał Zakład Ekologii IB PAN. Brał udział w różnych pracach terenowych, takich jak kartowanie botaniczne Ojcowskiego Parku Narodowego i badania florystyczne Pogórza Karpackiego pod kierunkiem Anny Medweckiej-Kornaś i Jana Kornasia. Pracował też w zespole zajmującym się badaniami botanicznymi Bałtyku. Wyniki tych prowadzonych przez 3 lata prac zostały przedstawione w dwóch publikacjach z lat 1960 i 1961.

W 1959 roku rozpoczął się drugi zasadniczy etap pracy naukowej B. Brzyskiego, związany z paleobotaniką i pracą na Akademii Górniczo-Hutniczej im. S. Staszica w Krakowie. W roku tym podjął pracę jako asystent w Pracowni Paleobotanicznej Zakładu Geologii Złóż Węgla w Katedrze Złóż Węgla Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W 1960 roku przeszedł na etat starszego asystenta. Pracował pod kierunkiem znanego i cenionego geologa i paleobotanika, specjalisty od flory karbońskiej, prof. Stanisława Zbigniewa Stopy (1914–1997), kierującego w latach 1959–1969 Katedrą Złóż Węgla, a następnie Zakładem Złóż Węgla Kamiennego. Pierwsze zainteresowania badawcze B. Brzyskiego w nowej dla niego dziedzinie botaniki skupiały się także wokół flory karbońskiej, ale nie nad skamieniałościami w postaci uwęglin i odcisków,

Ryc. 1. Bolesław Brzyski prowadzący zajęcia ze studentami na torfowisku (fot. ze zbiorów Rodziny).

Fig. 1. Bolesław Brzyski with students on peatbog (phot. from archives of Family).

nad którymi pracowali w AGH między innymi prof. S. Z. Stopa i zmarły w 1958 roku prof. T. Bocheński, tylko nad mało do tej pory znaną w Polsce grupą fosyliów, jakimi były zmineralizowane szczątki roślin zachowane w osadach serii węglonośnych. Pierwsze wyniki badań nad nimi opublikował w trzech pracach z lat 1965, 1968 i 1969. Tematyka ta, rozwinięta poprzez rozprawę doktorską, pozostała jednym z głównych tematów badań prowadzonych przez niego do końca życia.

W 1969 roku uzyskał stopień doktorski, broniąc na AGH rozprawy „Struktury tkankowe skamieniałych szczątków flory karbońskiej (namur A) z Górnośląskiego Zagłębia Węglowego”, której promotorem był prof. S. Z. Stopa. Za pracę tę otrzymał w 1970 roku nagrodę Ministra Szkół Wyższych i Nauki. Rozprawa została opublikowana w *Acta Palaeobotanica* w 1969 roku i jest to jedyne do tej pory w Polsce i jedno z niewielu na świecie nowoczesne monograficzne opracowanie zmineralizowanych szczątków roślin karbońskich,

w tym pędów z zachowanym kompletem tkanek pochodzących bezpośrednio z osadów serii węglonośnej. Do pracy tej wielokrotnie odwoływano się w światowej literaturze.

Opracowanie to obejmuje 17 taksonów reprezentujących *Lycophyta*, *Sphenophyta*, *Pterophyta*, *Pteridospermopsida* i *Cordaitopsida*, z czego 10 gatunków i 5 rodzajów okazało się nowymi dla flory karbońskiej Polski. Tego typu skamieniałości są rzadkością, a ich poszukiwanie w wyrobiskach głębinowych kopalni węgla jest rzeczą trudną, zarówno ze względu na warunki pracy, jak i rozproszenie skamieniałości oraz często zbieżność ich barwy z otaczającą skałą. Znacząca większość, bo 60 z 78 okazów którymi dysponował do opracowania, B. Brzyski zebrał samodzielnie w trakcie 3-letnich prac terenowych prowadzonych w różnych kopalniach Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.

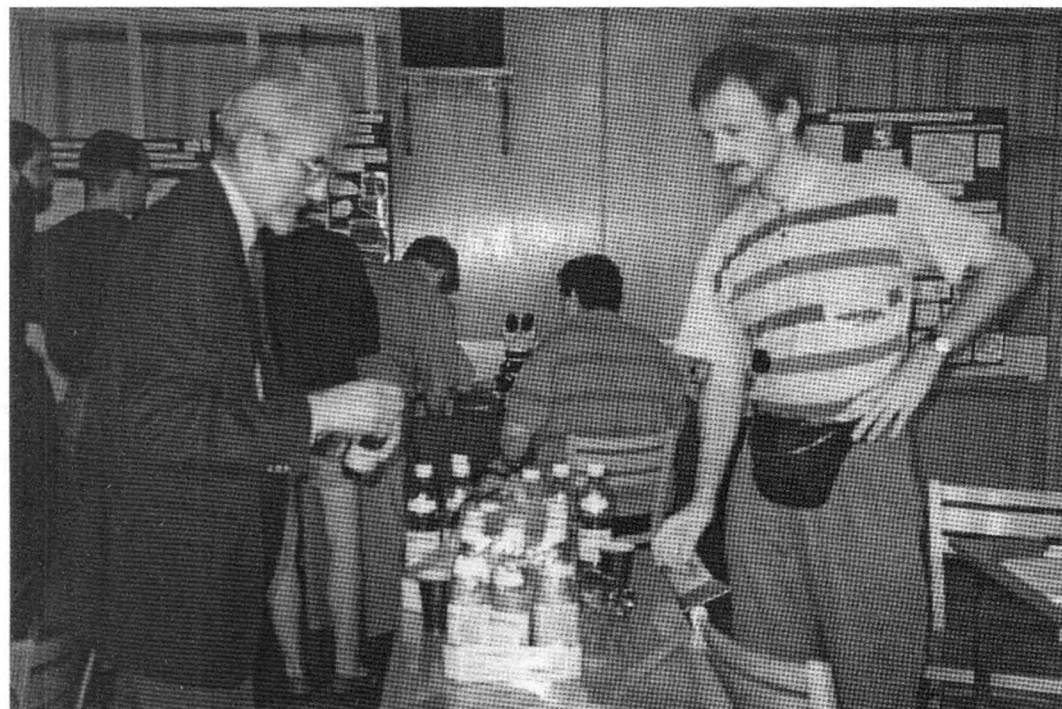
Po uzyskaniu doktoratu rozpoczął w roku 1969 pracę na etacie adiunkta. W 1969 roku wprowadzono na AGH strukturę instytutową,

wtedy też nadano uczelni imię S. Staszica. Zakład, w którym pracował B. Brzyski wchodził w latach 1969–1974 w skład Instytutu Geologii Regionalnej i Złóż Węgla, następnie w latach 1974–1980 Instytutu Geologii i Surowców Mineralnych i w końcu w skład Instytutu Surowców Energetycznych, istniejącego do likwidacji struktury instytutowej na AGH w 1993 roku.

Wiedza z zakresu anatomii i systematyki roślin nabyta na studiach i w trakcie pracy w Instytucie Botaniki PAN okazała się bardzo przydatna, a właściwie kluczowa dla ukierunkowania prowadzonych badań. Były to prace służące przede wszystkim poznaniu zagadnień biologicznych, nie zaś zastosowaniom praktycznym (stratygraficznym), jak to było prawie ze wszystkimi pracami nad roślinami kopalnymi prowadzonymi w placówkach geologicznych.

W latach 70. XX wieku brał udział, wspólnie z geologami z PAN, w kompleksowym geologiczno-paleobotanicznym opracowaniu unikatowego w skali Polski i niestety obecnie już nieistniejącego stanowiska z zachowanymi w pozycji stojącej licznymi pędami roślin karbońskich w cegielni w Brynowie (Katowice). Dalszym ciągiem tej współpracy był udział w opracowaniu stanowiska z nagromadzonymi dużymi pędami roślin karbońskich zdeponowanymi w korycie rzeki z odsłonięcia w Czerwionce. Opracowywał też rośliny dewońskie z okolic Radomia.

Przez wiele lat zajmował się także zagadnieniami genezy i klasyfikacji węgla brunatnego. Opublikowany w 1981 roku podział megaskopowych odmian węgla brunatnego miał szansę stać się ogólnoświatowym standardem, jednak z różnych względów do tego nie doszło. Mimo

Ryc. 2. Doktor Bolesław Brzyski wraz z dr. Zbynkem Šimůnkem (Republika Czeska) na prezentacji kolekcji skamieniałości roślin karbońskich w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, w ramach wycieczki na Vth European Palaeobotanical-Palynological Conference, 1.07.1998 (fot. D. Zdebska).

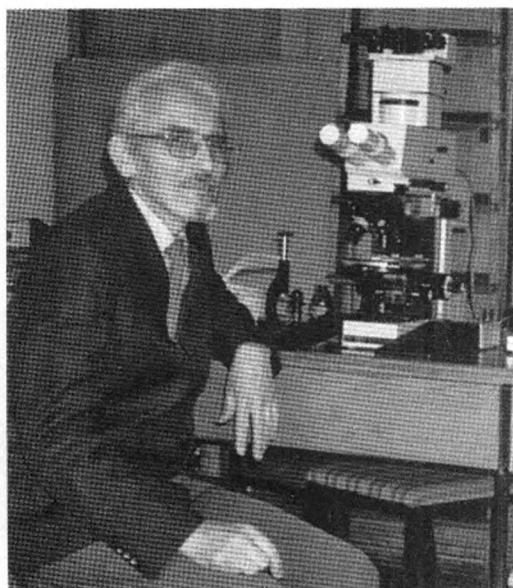
Fig. 2. Dr. Bolesław Brzyski with dr. Zbynek Šimůnek on presentation of Carboniferous plant fossils (the AGH University of Science and Technology in Krakow, the Vth European Palaeobotanical-Palynological Conference), 1 July 1998 (phot. D. Zdebska).

to opublikowana klasyfikacja, będąca owocem wielu lat bardzo wnikliwych obserwacji i dociekań, była kolejnym bardzo istotnym osiągnięciem w pracy naukowej B. Brzyskiego. Owocem tych zainteresowań była też popularnonaukowa książeczka *O pochodzeniu węgla brunatnego*, która ukazała się w 1984 roku i w której w bardzo przystępny sposób przekazał treści zarówno z paleobotaniki jak i geologii. Pozycja ta do dziś dnia służy jako bardzo dobra pomoc dydaktyczna dla studentów w nauce paleobotaniki.

Prace z lat 1976 i 1982 dotyczące stanowisk w Brynowie i Czerwionce swoją tematyką wchodzą w zakres tafonomii roślin, dziedziny z której badania rzadko podejmowano w historii polskiej paleobotaniki. Procesy powstawania skamieniałości były stałym przedmiotem zainteresowań B. Brzyskiego, zarówno w odniesieniu do różnych litotypów węgla brunatnego, jak i do procesów mineralizacji tkanek i współtowarzyszącemu mineralizacji procesowi uwęglania. W dużej mierze samodzielne zgromadzenie kolekcji służących prowadzonym przez niego badaniom dało podstawę do prowadzenia obserwacji i przemyśleń na temat przebiegu procesów fosylizacji, z których wnioski zamieścił później w różnych publikacjach.

Mimo, że całość życia zawodowego spędził w Krakowie i tu też mieszkał, to sprawy związane z przyrodą Roztocza i jego ochroną były mu cały czas bliskie. Wyrazem tego był artykuł, który ukazał się w *Aurze* w 1989 roku oraz zaangażowanie w działania prowadzące do objęcia ochroną stanowisk występowania zmineralizowanych drewnin na Roztoczu. Brał udział we wspólnych pracach terenowych prowadzonych z Danutą Zdebską z Zakładu Paleobotaniki Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz zaprzyjaźnionym krakowskim kolekcjonerem skamieniałości Zygmuntem Holcerem. Wyrazem tych zainteresowań była przedostatnia jego publikacja, która ukazała się w 2000 roku.

Podsumowując, tematyka prowadzonych przez B. Brzyskiego badań naukowych dotyczyła przede wszystkim paleobotaniki (głównie flora karbońska), geologii formacji węglonośnych i petrologii węgla brunatnego (co należy podkreślić

Ryc. 3. Doktor Bolesław Brzyski w pracowni na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, lata 90. XX wieku (fot. E. Zastawniak).

Fig. 3. Dr. Bolesław Brzyski in the laboratory at the AGH University of Science and Technology in Kraków, the nineties of the 20th century (phot. E. Zastawniak).

w kontekście zawsze ściśle botanicznym). Jego zainteresowania badawcze skupione były przede wszystkim na zagadnieniach anatomii roślin karbońskich, genezy i klasyfikacji różnych odmian węgla brunatnego, anatomii i petrologii ksyliatów trzeciorzędowych oraz anatomii i pochodzeniu zmineralizowanych drewnin z Roztocza oraz innych miejsc.

Pracując na wyższej uczelni, obok działalności naukowej, zajmował się także działalnością dydaktyczną, przede wszystkim z zakresu paleobotaniki. Prowadził monograficzny kurs paleobotaniki stosowanej, trwający jeden semestr i składający się z wykładów oraz ćwiczeń. Kurs ten obejmował ogólne wprowadzenie w niezbędne zagadnienia botaniki oraz całość zagadnień paleobotaniki ze szczególnym zwróceniem uwagi na tematy, które mogą okazać się przydatne w praktyce geologowi pracującemu na przykład w służbie geologiczno-mierniczej kopalni węgla. Był to jeden z nielicznych w Polsce i drugi w Krakowie, obok prowadzonego na

Uniwersytecie Jagiellońskim, kurs monograficzny tego typu. Prowadził także zajęcia terenowe, między innymi zapoznając studentów ze współczesną florą torfowisk, cechami torfu, czy metodyką pobierania prób do badań palinologicznych. Zajęcia prowadzono często w małych grupach, co dawało możliwość rzetelnego zapoznania studentów z kwestiami praktycznymi. Starając się o przekazanie studentom geologii wiedzy z zakresu botaniki, niezbędnej do zrozumienia między innymi procesów torfotwórczych i węglotwórczych, przygotowywał liczne pomoce naukowe, w tym zbiory zielnikowe. Był też konsultantem i recenzentem kilkunastu prac magisterskich dotyczących głównie ksylytowego węgla brunatnego.

Pozostawił znaczące kolekcje paleobotaniczne. Przede wszystkim unikatową kolekcję zmineralizowanych szczątków flory karbońskiej z utworów namurskich (górną karbon) Górnośląskiego Zagłębia Węglowego wraz z licznymi szlifami (kolekcja ta była prezentowana na 'The 5th European Palaeobotanical and Palynological Conference', która odbyła się w Krakowie w 1998 roku), kolekcję skamieniałości roślin skrzypowych z utworów karbonu Górnośląskiego Zagłębia Węglowego oraz kolekcję odmian węgla brunatnego.

Od 1956 roku był członkiem Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Był także członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu. W uznaniu zasług otrzymał w 1980 roku Złoty Krzyż Zasługi w dwudziestolecie pracy nauczycielskiej. W dniu 30 września 1992 roku przeszedł na emeryturę, nadal jednak zajmował się pracą badawczą, współpracując z Zakładem Geologii Łóż Węgla AGH i Instytutami Botaniki UJ i PAN w Krakowie. Prowadził też nadal na AGH kurs paleobotaniki stosowanej i popularyzował wiedzę paleobotaniczną. W okresie tym ukazało się 7 kolejnych jego publikacji. W sumie był autorem 34 publikacji, których wykaz podany jest poniżej. Swoje kolekcje naukowe przekazał do Zakładu Paleobotaniki Instytutu Botaniki UJ. Wybrane okazy prezentowane są w ekspozycji Muzeum Paleobotanicznego IB UJ, inne służą praktycznemu zapoznaniu

się z anatomią roślin karbońskich studentom na zajęciach dydaktycznych prowadzonych przez Instytut Botaniki UJ. Doktor Brzyski zajmował się pracą naukową praktycznie do ostatnich dni życia, poważnie już chorując. Zmarł 16 czerwca 2000 roku w Krakowie. Został pochowany na Cmentarzu Batowickim.

Pana dr. Bolesława Brzyskiego miałem okazję poznać w roku 1991 będąc studentem Uniwersytetu Jagiellońskiego. Później, po jego przejściu na emeryturę, spotykaliśmy się na AGH, gdy odbywałem tam studia doktorskie, razem też prowadziliśmy wtedy kurs paleobotaniki stosowanej. Następnie, gdy zacząłem pracę na UJ, wielokrotnie spotykaliśmy się na obydwu uczelniach. Był człowiekiem bardzo życzliwym i pogodnym, jednocześnie był osobą o wielkiej kulturze osobistej. Znany był z posługiwania się nienaganną polszczyzną. Zawsze umiał znaleźć czas na rozmowę, dyskusję, wyjaśnienie różnych kwestii. Poglądy na tematy naukowe formułował po długim i starannym rozważeniu różnych problemów. Widać było, że traktuje to z bardzo dużą odpowiedzialnością. Potrafił zachować dystans do własnych poglądów, przez co stawały się one bardziej obiektywne. Te cechy osobowości, prezentowane z wielką stałością, były dla mnie przez lata w których się spotykaliśmy i są nadal przykładem postępowania pracownika nauki i jednocześnie dydaktyka pracującego na wyższej uczelni. Takie opinie słyszało się też z ust osób, które znały go dłuższy czas. Nie spieszył się z publikowaniem wyników, chciał mieć wszystko dobrze sprawdzone i przemyślane, także przedyskutowane z innymi osobami, w czym przypominał swojego poprzednika na AGH – innego cenionego geologa i paleobotanika prof. Tadeusza Bocheńskiego.

Biogramy dr. B. Brzyskiego są zamieszczone w dwóch poniższych opracowaniach:

MIREK Z., MUSIAŁ L., WÓJCICKI J. J. (red.) 1995. Kto jest kim w botanice polskiej. *Polish Bot. Stud. Guideb. Ser.* 14: 33–34.

ZASTAWIAK E., KÖHLER P. 2001. Polskie badania paleobotaniczne trzeciorzędu. *Botanical Guidebooks* 25: 38–39.

WYKAZ PUBLIKACJI DOKTORA BOLESŁAWA BRZYSKIEGO

Wykaz publikacji obejmuje 34 pozycje, z czego 14 dotyczy flory karbońskiej, 2 flory dewońskiej, 2 skamieniałości z granicy trias/jura i trzeciorzędu, 10 węgla brunatnego (trzeciorzęd), 3 zagadnień związanych z przyrodą Roztocza (w tym zmineralizowanych drewn) i 3 zagadnień związanych ze współczesną roślinnością Polski. Wszystkie publikacje bezpośrednio lub pośrednio wiążą się z botaniką. Wykaz zestawiono w kolejności chronologicznej.

BRZYSKI B. 1959. Rozmieszczenie i ochrona kresowych stanowisk buka i jodły na Roztoczu i w terenach sąsiednich. *Ochr. Przyr.* 26: 368–393.

KORNAŚ J., PANCER E., BRZYSKI B. 1960. Studies on sea-bottom vegetation in the Bay of Gdańsk of Rewa. *Fragm. Florist. Geobot.* 6(1): 3–92.

BRZYSKI B. 1961. *Orchis pallens* i inne interesujące gatunki w dolinie Dunajca koło Wojnicza (pow. Brzesko). *Fragm. Florist. Geobot.* 7(2): 317–326.

BRZYSKI B. 1965. A petrified Carboniferous *Lepidodendrid* – *Lepidophloios fuliginosus* Williamson – from the vicinity of Rybnik (Upper Silesian Coal Basin). *Acta Palaeobot.* 6(2): 3–14.

BRZYSKI B. 1967 wyd. 1968. Spetryfikowane szczątki roślin węglotwórczych z osadów warstw brzeźnych (namur A) w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 11(2): 765–767.

BRZYSKI B. 1969. O tzw. bułach węglowych i możliwości ich występowania w polskiej części Zagłębia Górnośląskiego. *Przegląd Geologiczny* 17(5): 241–245.

BRZYSKI B. 1969. Struktury tkankowe skamieniałych szczątków flory karbońskiej (namur A) z Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. *Acta Palaeobot.* 10(1): 3–100.

BRZYSKI B., MAJEWSKI S. 1970 wyd. 1971. Uwagi o dopłerytyzacji ksyliotów z węgla brunatnego odkrytki „Pątnów” koło Konina. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 14(2): 619–622.

BRZYSKI B. 1972 wyd. 1973. Nowe znalezisko dewońskich szczątków roślinnych w okolicy Radomia. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 16(2): 485–487.

BRZYSKI B., MAJEWSKI S. 1974. Ksylioty zdopłerytyzowane ze złoża węgla brunatnego odkrytki „Pątnów” w Zagłębiu Konińskim. *Zeszyty Naukowe AGH, Geologia* 19: 7–26.

BRZYSKI B. 1976. Roślinne struktury komórkowe w tonsztajnach z pokładu 209/210 w Kopalni Węgla Kamiennego

„Siersza”. W: I. LIPIARSKI (red.), Wybrane zagadnienia z geologii formacji węglonośnych Polski. Streszczenia referatów i komunikatów z sympozjum. Kraków, 28–29 kwietnia 1976. AGH, Kraków, s. 9–10.

BRZYSKI B. 1976. *Sporogonites chapmanii*, *Prototaxites lafontii*, *Prototaxites* sp. and *Pachytheca* sp. from the Devonian of Suskowlia near Radom (Central Poland). *Acta Palaeobot.* 17(1): 3–16.

BRZYSKI B., GRADZIŃSKI R., KRZANOWSKA R. 1976. Stojące kalamitów w odsłonięciu cegielni Brynów i warunki ich pogrzebania. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Geologicznego* 46(1–2): 159–182.

BRZYSKI B., MAJEWSKI S. 1976. Praktyczny podział megaskopowy i charakterystyka trzeciorzędowego węgla brunatnego z obszaru Polski. *Przegląd Geologiczny* 24(5): 260–263.

BRZYSKI B., MAJEWSKI S. 1975 wyd. 1976. Propozycja praktycznego megaskopowego podziału trzeciorzędowego węgla brunatnego z obszaru Polski. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 19(2): 423–425.

BRZYSKI B., PACIERPNIK M. 1976 wyd. 1978. Węgiel brunatny Kotliny Orawskiej. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 20(2): 413–414.

BRZYSKI B. 1979. Spetryfikowane fragmenty drewn z warstw menilitowych jednostki skolskiej w rejonie Birczy. W: J. KOTLARCZYK (red.), Badania paleontologiczne Karpat Przemyskich. Materiały IV Krajowej Konferencji Paleontologów, Przemysł, 25–27 czerwca 1979 roku. Kraków, s. 54–55.

BRZYSKI B. 1978 wyd. 1980. Stan zachowania struktury tkankowej w ksylicie trzeciorzędowym. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 22(1): 220–222.

BRZYSKI B. 1980. New finding of petrified axis of Carboniferous pteridophyte *Ankyropteris bertrandii* Corsin in the Upper Silesian Coal Basin. *Acta Palaeobot.* 21(1): 27–36.

BRZYSKI B. 1981. Klasyfikacja megaskopowa i charakterystyka odmian trzeciorzędowego węgla brunatnego z obszaru Polski. *Zeszyty Naukowe AGH, Geologia* 7(1): 5–30.

BRZYSKI B. 1981. Nowe znalezisko skamieniałego pędu paproci karbońskiej w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN Oddział w Krakowie* 22(2): 426–427.

GRADZIŃSKI R., DOKTOR M., BRZYSKI B. 1982. Accumulation of drifted logs and other large plant debris in a Carboniferous fluvial channel at Czerwionka, Upper Silesia. *Acta Geologica Polonica* 32(1–2): 69–81.

BRZYSKI B. 1984. O pochodzeniu węgla brunatnego. Nauka dla wszystkich, 381. Polska Akademia Nauk, Oddział

- w Krakowie, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydaw. PAN, Wrocław.
- BRZYSKI B. 1984. Pokaz megaskopowych odmian trzeciorzędowego węgla brunatnego ze złóż polskich. W: I. LIPIARSKI (red.), Konferencja naukowa na temat petrologii węgla. Streszczenie referatów. Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków, s. 7–12.
- BRZYSKI B. 1986. Unikalne znalezisko stojącego, skamieniałego pnia sygilarii oplecionego lianą z odkrytki utworów westfalskich w Katowicach. W: I. LIPIARSKI (red.), IX Sympozjum Geologia Formacji Węglonośnych Polski, Formacja Karbońska, Kraków, 23–25 kwietnia 1986, Materiały. Wyd. AGH, Kraków, s. 7–11.
- BRZYSKI B. 1989. Roztocze dla zdrowia i wypoczynku. *Aura* 3: 5–7.
- BRZYSKI B., STUCHLIK L. 1992. A new petrified stem fragment of a Namurian *Medullosa* from the Upper Silesian Coal Basin. *Courier Forschungsinst. Senckenberg* 147: 137–145.
- BRZYSKI B., HEFLIK W. 1994. Fragments of petrified, Rhaetico-Liassic Coniferous trees of Poreba near Zawiercie. *Bulletin of the Polish Academy of Sciences, Earth Sciences* 42(4): 303–310.
- BRZYSKI B. 1995 wyd. 1996. Studium petrologiczne ksyolitów w profilu bełchatowskiego złoża węgla brunatnego. Analiza makroskopowa. *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych, PAN, Oddział w Krakowie* 39(2): 93–95.
- BRZYSKI B. 1998. W sprawie skamieniałych drzew na Roztoczu. *Chrońmy Przyrodę Ojczyzn* 54(4): 7–14.
- BRZYSKI B. 1998. Lower Namurian petrified plants with preserved anatomical features from the Upper Silesian Coal Basin. W: I. LIPIARSKI (red.), Fossil plants from Carboniferous coal basins. Guide to Excursion, 1. The 5th European Palaeobotanical and Palynological Conference, June 26–30, 1998, Cracow, Poland. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków, s. 12–17.
- BRZYSKI B. 1998. New finding of the Carboniferous *Equisetales* with a specific type of structure. W: The 5th European Palaeobotanical and Palynological Conference, June 26–30, 1998, Cracow, Poland. Abstracts. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków, s. 23.
- BRZYSKI B. 2000. Skamieniałe drzewa sprzed milionów lat na Roztoczu. W: A. ANASIEWICZ, B. CHMIEL (red.), Roztoczańskie spotkania. Wykłady otwarte w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym Roztoczańskiego Parku Narodowego. Tom. II (1998–1999). Roztoczański Park Narodowy, Zwierzyniec, s. 77–87.
- BRZYSKI B. 2001. Flora szczątków skamieniałych z osadów karbonu Polski (z zachowaną budową anatomiczną). W: M. PAJCHŁOWA (red.), Budowa geologiczna Polski. T. III, Atlas skamieniałości przewodnich i charakterystycznych. Część 1c – z. 2, Młodszy paleozoik, Karbon, Flora. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, s. 845–855.